

СУЧАСНА ПАРАДИГМА ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ФОРМУВАННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ МОЛОДИМ ВИКЛАДАЧЕМ І СТУДЕНТАМИ

Згідно з новою парадигмою освіти, що сформувалась у світі, в навчальному процесі склались нові суб'єкт-суб'єктні відносини, коли викладач більше допомагає студентові вчитися, ніж навчає його. Якщо стара парадигма передбачала, головним чином, розроблення нових програм і курсів і трансляцію їх від викладача до студентів, то нова — передбачає створення атмосфери відповідальності, середовища, що стимулює самопідготовку, оцінювання знань на початку, в середині та наприкінці навчального курсу (модульні заліки), роботу з кожним студентом. Автори нової парадигми вищої освіти — американські вчені Р. Бар і Д. Таг розробили нову критично-креативну парадигму сучасної вищої освіти. Суть її полягає у зміні ролей учасників навчального процесу, коли на студентів перекладається відповідальність за їхнє навчання, а головним завданням викладачів — сформувати потяг і творче ставлення студентів до навчання, створити для цього відповідні умови, хоча самі викладачі не обов'язково мають бути залученими до окремих форм навчальної активності. Саме тому західні університети переходять на цілодобовий доступ до бібліотек, Інтернету та іншої інфраструктури навчання для забезпечення самостійної роботи студентів.

Складовими сучасної парадигми української освіти є випереджаючий розвиток системи освіти, орієнтованої на нові потреби суспільства; вироблення нової системи цінностей у молоді і нових відносин між викладачем і студентом. Саме тому, на наш погляд, для вирішення цих завдань необхідно створити певні педагогічні умови: забезпечити гуманні відносини між викладачем і студентом, запобігання стресових, конфліктних ситуацій, а також створити комфортні умови навчання для кожного студента за допомогою застосування діалогу та додаткових консультацій викладачів. Визначивши пріоритетними для нашого дослідження слова В. Сухомлинського: „Навчання — це перш за все відносини”, ми розглядаємо їх як найважливішу концептуальну умову реалізації педагогічного процесу.

Особливої уваги заслуговують принципи побудови взаємовідносин між студентами та молодими викладачами, які самі щойно закінчили своє власне навчання, а навчальний заклад, держава, батьки довірили їм формування фахівця, особистості, людини. Не маючи досвіду педагогічної роботи, молодий викладач, у першу чергу, повинен бути вимогливим до самого себе, а потім — до студентів.

Поняття „взаємовідносини” у застосуванні до студента та молодого викладача можна поділити на дві складові: якість викладання та психологічно-емоційний клімат. Тому, для реалізації першої складової починаючий викладач повинен, не шкодуючи часу, готуватися до занять може, навіть більше, ніж готуються студенти. Спокійне, виважене, логічне викладення матеріалу, спланованість практичних і лабораторних занять та їх узгодження за змістом і у часі сформують у свідомості студентів чіткі знання з дисципліни та сприятимуть встановленню теплих відносин з викладачем. Другою складовою є здоровий психологічно-емоційний клімат, який у свою чергу сприятиме кращому сприйняттю студентом тих знань, які викладач намагається йому передати.

Отже, нова парадигма вищої освіти — парадигма гуманістична за своєю суттю, передбачає, що її головною ланкою буде окрема людина. Максимальне розкриття її індивідуальних здібностей, неповторних, унікальних особливостей психіки та інтелекту стають головною метою всього освітнього процесу. Лише поєднані і погоджені зусилля обох сторін приведуть до психологічного клімату, який забезпечить готовність однієї сторони прийняти вимоги, прагнення, почуття іншої.

Стецюк Т.І., к.е.н.,
доцент кафедри страхування

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Дослідницька функція вищої освіти за останні роки істотно еволюціонувала. Сьогодні наукові дослідження визнаються важливою соціальною роллю вищих закладів, причому йдеться не лише про традиційні дисципліни і наукові сфери, а й про підходи до формування у студентів практичних навичок науково-дослідної роботи. Науково-дослідна робота студентів є важливим фактором при підготовці молодих фахівців і має переслідувати наступні цілі: